

(א) לקמן מת. ב"ק פט: ביצה לו: בזירות נב: מ, (ב) נעלי כ. וש"נ, (ג) ע"י כרשב"א פסוקר שהגירסא ע"פ רש"י הוא כמחלת ארץ ישראל אבל הירשבי"א חולק וסובר שלפי רש"י ל"ג כמחלת ארץ ישראל, (ד) פסחים פט. מדרש לו, (ה) נכת"י אמנינו (א) [לקמן כח.] חולין יד. ב"ק פט: מוכה כג: דמאי פ"ו מ"ד יומא נ"ה ערובין לו: מעילה כב. [תוספותא דדמאי פ"ח, ט] (דברים כה,) (י) הרשב"א מביא בשם רש"י שגורם לאיש אחד לאברהם אבינו, וע"י ריטב"א, (יא) [שמות כב, יט] "רש"ל מ"ו, (יב) [נפיקו הני חומר רב יהודה אמר רב, (יד) נראה ש"ל דלמרי. (מראה סהן)]

מוסף רש"י

האחרים לקורותיו הן ומחזירין זה לזה ביובל. ולא אמרין הוצרי הדבר שזה חלק המניע לל אחד, וירשה לא קאמר דמיהר, אלא אמרין חלקו של זה היה ראוי לו והחליפו וזרי הוא במקו ומחליפין ביובל (ב"ק פט: ובעי"ז ביצה דף) ומחזין ומחליפין (בבברות כב:). על מי שיעלה מכבד ראשון משמעת שאינו ממנה עליו אלא הראשון (פסחים טז, עמ). ומזכה את אחיו עמו. בגמרא מפרש הני מתנה, ומתרי דלמניהו אטוהו מעיקרא וכדי לזמן קאמר, שחרה כל אחד להיות ראשון ויהיה הוא ראש לאחריו שית על ידו וכן הודיעם (פסחים טז, עמ). על הפסח מי שרצה לימנות, ומשך ידיו ממנו מי שרצה לימשך, עד ששטו י'ומא (טז, עמ) הכא למנות עליו ימנה וירצה למשך ידיו ממנו, שכבר נמנה עליו, משך (פסחים טז, עמ). הלוקח י"ן מבין הכותים. בערב שבת צ"ן השמות דכתיב בתוספתא (דמאי פ"ו) וקדש עליו היום ואין לו מה לשמות בשבת ואין לו ענאי להפריש (ב"ק טז, עמ) ואין עמו כלום טעורים להפריש לחזון תרומה ומעשר (סוכה כג: וחסה טמים לא מפרשי תרומה [שבתין לז] ואשמעין הכי דכותים חשדי אחרונה דקתני שני לוגין שאני עתיד להפריש כ' [חולין ד, עמ]. הרי הן תרומה. גדולה, ואחר כך עשה ממה ששחירי מאה מדות, מפרש עשרה למעשר ראשון ושחירי תשעים מדות ומפרש מכן תשעה למעשר שני (מעילה כב,).

קטן ואנפיליא. קילנ"זין של בגד לאו חליה כלל דאיש ונעל כחוצים כפרשה ואם לא יחפון האיש וגו' ט: **חזן מן האחרון**. דלחומרל אמרינן יש ברירה ופסולה לכהונה אבל איך כולהו אפי' ריח הגט אין בהם ולא דמו למגורשת מאישה ולא התירה לכל אדם דהיה להוהא מילתא מיהא לשמו ולשמה

נכתב: אפילו אחרון אינו פוסל.

דאין ברירה: לקוחות הן. דאין ברירה דאיכא למיחש חלק שנטל זה היה ראוי לחזיו והחליפו והיינו לקיחה וחזר ביובל למחילתו משום מנזות יובל והדר שקליה כדמעיקרא: **דלחומרל**. מחזירין חומרל היא ואי נמי היה מספקא ליה אזיל לחומרל אבל אינו פוסל קולא הוא ואי לאו דפשיטא דאין ברירה לא אזיל לקולא: אי נמי כסחילה. כשם שמתחילה הייתה בלא חלוקה לאיש י אחד כך יחזור ביובל לאיש אחד וטעמא לאו משום דאין ברירה הוא: **לאינו שפאל כפסח תחילה**. יהא הגט לשמה ושמותיהם היו שוין: **מהו**. יש ברירה או אין ברירה: **על מי שיעלה מכס**. יהא נמנה עליו ואני מקנה לו חלקו כשעת שחיטה: **כיון שנכנס ראשון**. לאחר שחיטה ראשו ורובו: **וכה בחלקו**.

דאמרינן יש ברירה דמשעת שחיטה היה זה ראוי לכך ונשחט פסח זה עליו ומזכה את אחיו עמו לימנות בחלקו ולקמיה מוקי לה שפיר: **אמר רבי יוחנן כדי לזרזו במצוא**. אציהן המנה את כולן עליו משעת שחיטה והא דקאמר על מי שיעלה ראשון לזריזוהו אתא כלומר נראה איהו הוא ראשון ולא הודיעם מה בלבו: **שפיר**. משום הכי מזכה את אחיו עמו: **נמנין**. הרוצה לימנות: **ומושפין אם ידוהן**. מי שהיה נמנה ורוצה לימשך ולהמנות על אחר מושך ידיו הימנו: **עד שישחט**. אבל לאחר שחיטה לא נמנין ולא נמשפין דכתיב ואם ימעט הצית'י) אם בלא להמעט ולהמשך ממנו מהיות משה בחייתו של זה יתמעטו: **תניא נמי הכי**. דלא נטכוין אלא לזרזן ומיהו כולהו אמנינו: **ועניס שפלים**. ולא קתני ונמאלו בנות זוכות כפסח ובניס לא זכו: **אמר אביי קצעי מיניה**. אמתוהי מתמהא אביי כרז יהודה ורז אשעריא קצעי מיניה לאזוי שתאל כפתח מחילה דתלה י') (זה) המנתה דדעת אחרים וקפשיט ליה לאזוי שארצה דהיינו תולה דדעת עצמו דילמא תולה דדעת עצמו לית לן ברירה דמדלתמי ברישא גילה דדעתו שהיה פוסח על שמי סעיפים וליכא למימר הוצר דמעיקרא דעתיה להאי אבל זה שתלה באחרים גמר

דדעתיה מעיקרא לאזוי שתאל: **מצין הכותים**. קודם גזירה ואין לו כלי להפריש תרומות ומעשרות בהן והוא לריך לשתות. וכותים גירי אמת חשיב להו ואין ארץ ישראל נפקעת מקדושהה על ידיהם והן חשודין על המעשרות ועל התרומה ולא כעמי הארץ שרובן מעשרין וכולן מפרשיין תרומה אבל כותים חשודין על הכל והלוקח מהן לריך לעשר ודאי: **שני לוגין**. מתוך מאה: **הרי הן תרומה**. בתוכו:

חשיב להו גזל דהוי ממונ שאין לו תובעים דהא עמי הארץ נמי לא נחשדו על הגזל ונחשדו על המעשר ועוד דכל זמן שלא הופרש אינו דומה להו גזל שעדיין לא נתחייב ליתן לכהן וללוי ועוד סומכין כותים אהא דדרשינן ב"מ (דף פח:)^א ואכלת ולא מוכר:

כל הגמ' פרק שלישי גימין

בה.

קמן ואנפיליא פסולות ואין פוסלות. וא"ת שמואל ובני מערבא במאי פליגי בקטן הא פלוגתא דר"מ ורבנן בסוף האשה רבה (יבמות דף יז.) דתניא עשו ביאת בן ט' כמאלמר בגדול ור"מ אומר עשו חלינת בן ט' כגט בגדול אבל לרבנן ביאה אין חליה לא

ובפרק מנזות חליהה (שם דף קה:) אמתניתין דהחוללת מן הקטן חלייתה פסולה אמר י' שמואל וזו דברי רבי מאיר אבל חכמים אומרים אין חלינת קטן כלום ואומר ר"י דהכא^א פליגי בלשון המשנה^ב דשמואל משמע ליה הלשון חלייתה פסולה ופוסלת ואמאי מתניתין כרבי מאיר ולא משום דס"ל כר"מ ובני מערבא משמע להו שפיר פסולה ואינה פוסלת ואמאי כרבנן: **וא"י אשמעינן שדה משום דלחומרל**. ואם תאמר לקולא נמי שמעינן ליה דאין ברירה כפרק בתרא דבכורות (דף ט:.) גבי מעשר משום דקאמר אפילו חלקו היורשין תשעה כנגד תשעה עשרה כנגד עשרה אין אומרים וכו חלקו המניעו וי"ל דמ"מ לא שמעינן גט מיהה כדאמר התם דאי איתמר בהא כהא קאמר רבי יוחנן דומיא דבגן מה בגן ברור לך אף גאנן ברור לך: **א"י אמרת בשלמא דאמנינהו מעיקרא שפיר**. תימה דנזדרים

משמע דליירי בלא אמנינהו דשה לבית אבות לאו דלורייתא ואין לריך שום מיניו דקאמר בפ' אין צין המודר (מדרס דף לו.) ואי אמרת שה לבית אבות דלורייתא אכשרא קאי ומזכה להון ולאא למה אמר להון אצוהון כדי לזרזן במנזות וי"ל דסוגיא דהכא איירי אי אמרינן שה לבית אבות דלורייתא: **והדרר מותיב ל"ה תולדה ברעת אחרים**. על זה אינה תמיהה^א דשפיר מותיב למאי דפשיט ליה: **הלוקח י"ן מבין הכותים**. כרייתא היא^ב דזמשה

דפ"ו דדמאי (מ"ד) לא תני אלא מילתא דר"מ לחודה ואע"ג דר"מ גזר על י"נן בפ"ק דחולין (דף ו.) זאת נשנית קודם גזירה ורבי יוסי ורבי שמעון אף ע"ג דסבירא להו בזמנות כפרק ר' ישמעאל (דף סו:) משל עובדי כוכבים על של כותים מ"מ כיון שפורשים מע"י יומר משאלר עובדי כוכבים ומחזיקין בתורה שבכתב וגם אלהיהם אינם עובדים כמו שהיו עושים צבית ראשון להכי כשגזרו על י"נן של עובדי כוכבים לא גזרו על של כותים אע"פ שגזרו על פיתם על י"נס לא גזרו אי נמי הכא במטהר^ה י"נס^ו: **ע"שרה מעשר ראשון בו**. לאו דוקא עשרה ותשעה

דכשהסיר שני לוגין לתרומה גדולה פשו לה מאה נכי תרמי ויש מפרשים דאין המעשר מתמעט משום תרומה גדולה כיון דחטה אחת פוטרת את הכרי'^א: **שני לוגין שאני עתיד להפריש**.^ב כותים אפילו תרומה גדולה לא מפרשי דאף ע"ג דכפרק שלשה שאכלו (בכרות דף מז:) אמר הני כותאי עשורי מעשרי כראוי דבמאי דכתיב צאורייתא מיזהר וזיירי ה"מ כשעושין לאכול לעממן ואפי' מעשר ראשון מפרשיין אבל למכור^ה אין מפרשיין כלל דלא קפדי אלפני עור' אע"ג דאין חשודין על גזל לא

חשיב להו גזל דהוי ממונ שאין לו תובעים דהא עמי הארץ נמי לא נחשדו על הגזל ונחשדו על המעשר ועוד דכל זמן שלא הופרש אינו דומה להו גזל שעדיין לא נתחייב ליתן לכהן וללוי ועוד סומכין כותים אהא דדרשינן ב"מ (דף פח:)^א ואכלת ולא מוכר:

עין משפט ונר מצוה

ח א מיי פ"ג מהלכות גירושין הל' א ב ג ד ופ"י שם ה"א סמג עשין נא ולאחין קרב טור ש"ע אה"ע סי' קג סעי' ג:
ב ב מיי פ"ה מהלכות שמטה ויוכל הל' כ:
י ג מיי פ"ג מהלכות גירושין הל' ד טו"ע אה"ע סי' קל"א סעי' ד:
יא ד מיי פ"ב מהלכות קרנן פסח הל' יד:

לעזי רש"י

קלציון. נעלי בר.

מוסף תוספות

א. לא פליגי בסברת עצמן אלא וכו', תוס' פ"ב. דפרק מצות חליצה (קד). תוס' יבמות טז. דיה ר"מ. ג. א[בין] רשב"א. ד. דמיתניא בה פלוגתא דר' יהודה ור' יוסי ור"ש. תוס' הרא"ש. ה. ישראל. תוס' עיזובין ט. דיה דמנן. ו. של כותים. תוס' הרא"ש. ז. אפי' כשמרבה בתרומה וגם זה לא יתן כלל. תוס' סוכה כג: ד"ה עשרה ועי' תוס' הרא"ש. ח. אע"פ שעמי הארץ לא נחשדו על התרומה כדאייתא בסוטה. תוס' הרא"ש. ט. אפי' תרומה גדולה. תוס' הרא"ש. י. דדרשי קרא כפשיטה. תוס' הרא"ש. יא. עשר תעשר. תוס' הרא"ש.

פסקי ר"ד

וועירי אמר כולן אינן פוסלין חוץ מן האחרון ור' יוחנן אמר אפילו אחרון נמי אינו פוסל אשתבת השתא דבראשון כי"ע לא פליגי דלא פוסל חוץ משמואל דאמר ראשון נמי פוסל ובטל במיעוטו והלכה כרבם וכ"ש דרב פליג עילויה וק"ל הלכה כרב באיסורי ובאחרון כי"ע לא פליגי דפוסל חוץ מר' יוחנן דאמר אינו פוסל ובטל במיעוטו דהכי אמרינן אין ברירה הני מילי לקולא להחמיר לעולם אבל לחומרל לאוסרה אמרי פוסלין וועירי ורב אסי ור' יוחנן אמרי דאין פוסלין וק"ל כל רב ושמואל ור' יוחנן חלכי כר' יוחנן וכ"ש הכא דקיימי זעירי ור' אסי כותיה נמצא שכולן אינן פוסלים ככהונה חוץ מן האחרון. ומתני' ר' אלעזר היא דבעיא כתיבה לשמה: